

DISCLAIMER

The present version of the national guideline has been accepted by the President of the CPVO for its use in technical examinations carried out on behalf of the CPVO or for the take-over of reports serving as a basis for a CPVO decision.

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH



METODYKA BADANIA
ODRĘBNOŚCI, WYRÓWNANIA I TRWAŁOŚCI (OWT)
ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

Aronia

Aronia Medik.

OWT/ARJ/2019

Słupia Wielka, luty 2019

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH
Słupia Wielka 34, 63-022 Słupia Wielka

tel. 61 285 23 41 do 47
faks: 61 285 35 58
e-mail: sekretariat@coboru.gov.pl
www.coboru.gov.pl

Dyrektor
prof. dr hab. Edward S. Gacek

Z-ca dyr. ds. badawczo-doświadczalnych
mgr inż. Marcin Behnke

Zakład Badania i Oceny OWT odmian
Kierownik
mgr inż. Marcin Król

Pracownia OWT Odmian Roślin Uprawnych
oraz Oceny Tożsamości i Czystości Odmianowej
Kierownik
dr inż. Karolina Lenartowicz

Opracowanie
mgr inż. Zofia Stanisławska

Redakcja merytoryczna
mgr inż. Marcin Król

Zatwierdzam

Data:

***Wszelkie prawa zastrzeżone.
Każda reprodukcja lub adaptacja całości
bądź części niniejszej publikacji
wymaga pisemnej zgody COBORU***

I. PRZEDMIOT METODYKI

Metodyka badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) aronii jest metodyką własną COBORU (powstała w oparciu o metodykę aronii z niemieckiego biura badawczego, Bundessortenamt) i stosuje się ją do przeprowadzania badań OWT wszystkich odmian aronii (*Aronia Medik.*).

II. OBOWIĄZYWANIE METODYKI

Metodyka obowiązuje od sezonu wegetacyjnego 2019.

III. PROWADZENIE BADAŃ

1. Tworzenie kolekcji

Dla celów ustalenia odrębności odmian kandydujących powinny być utrzymywane kolekcje odmian. Kolekcja może zawierać zarówno „żywy” materiał jak i informacje opisowe oraz zdjęcia. Wytyczne dotyczące tworzenia i utrzymywania kolekcji zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.

2. Wymagania dotyczące materiału siewnego dostarczanego do badań

Materiał roślinny jest dostarczany do badań w formie 2-3 letnich młodych roślin w pojemnikach. Materiał roślinny powinien być wizualnie zdrowy, żywotny, niezaatakowany przez szkodniki lub choroby. Zakazane jest stosowanie regulatorów wzrostu. Do dostarczonego materiału roślinnego musi być dołączona niezbędna dokumentacja zawierająca informacje o hodowcy, gatunku, nazwie hodowlanej odmiany, a w przypadku zgłoszenia odmiany w celu uzyskania wspólnotowej ochrony prawnej odmian, zapis „na prośbę CPVO”.

Termin dostarczania materiału roślinnego: od 15 do 31 marca;

Ilość dostarczanego materiału: 8 roślin uprawianych w pojemnikach;

3. Czas trwania badań

Badanie odmiany obejmuje minimum dwa sezony wegetacyjne.

4. Przeprowadzanie obserwacji

Wszystkie obserwacje określone przez pomiar, ważenie lub liczenie pojedynczych roślin odmian rozmnażanych wegetatywnie powinno być wykonane na 8 roślinach lub częściach z 8 roślin. Pozostałe obserwacje na wszystkich obserwowanych roślinach, pomijając rośliny nietypowe. Przeprowadzenie obserwacji służących sporządzeniu opisu odmiany wykonuje się na dobrze

rozwiniętych roślinach lub ich częściach, typowych dla odmiany. Obserwacje barw poszczególnych elementów roślin wykonuje się w oparciu o katalog barw RHS Colour Chart, wyd. Londyn.

IV. KRYTERIA PODEJMOWANIA DECYZJI

1. Odrębność

Odmiana badana przed wpisaniem do Księgi Ochrony Wyłącznego Prawa do będzie uznana za odrębną, jeżeli spełnia wymagania zgodnie z uregulowaniami obecnie obowiązującej ustawy o nasennictwie lub ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

Zalecana metoda obserwacji cech do celów oceny odrębności jest wskazana w kolumnie czwartej tabeli cech.

2. Wyrównanie

W przypadku obserwacji wizualnych wyrównanie jest oceniane w oparciu o występowanie roślin nietypowych. Do oceny wyrównania stosuje się standard populacyjny 1% i prawdopodobieństwo przyjęcia co najmniej 95%. Odmiana kandydująca rozmnażana wegetatywnie będzie uznana za wystarczająco wyrównaną, jeżeli liczba roślin nietypowych nie przekracza liczby wskazanej w tabeli poniżej.

Liczba roślin badanych	Dopuszczalna liczba roślin nietypowych
6 - 35	1

Do oceny wyrównania w odmian rozmnażanych generatywnie stosuje się względny standard wyrównania. Zmienność roślin badanej odmiany nie powinna przekraczać zmienności roślin odmian służących do porównania.

3. Trwałość

Odmiana będzie uznana za wystarczająco trwałą, jeżeli nie ma dowodu na brak jej wyrównania. W razie wątpliwości trwałość może być sprawdzona poprzez badanie nowej próby, aby upewnić się, że rośliny wyrosłe z nowo dostarczonej próby materiału siewnego wykazują te same cechy, co rośliny z dostarczonej do badań próbie pierwotnej.

V. CECHY OBOWIĄZUJĄCE W BADANIACH OWT I STOSOWANE

DO PRZYGOTOWANIA URZĘDOWEGO OPISU ODMIANY

1. Wprowadzenie

Gdy metoda obserwacji jest przypisana do cechy, pierwsza litera skrótu zależy od tego, czy podejmowane działanie jest wizualną obserwacją (V) czy pomiarem (M).

Druga litera skrótu (G albo S) określa liczbę obserwacji, jaką specjalista przypisuje do każdej odmiany.

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany stosowana jest pojedyncza obserwacja grupy składającej się z nieokreślonej liczby roślin, to mówimy o obserwacji wizualnej lub pomiarze wykonywanym na grupie roślin, dlatego przypisujemy literę G (VG lub MG).

Jeżeli specjalista wykonuje więcej niż jedną obserwację grupy roślin i ostatecznie uzyskujemy tylko jedną ocenę końcową dla odmiany, wtedy przydzielamy literę G (np. pomiar długości roślin na poletku MG, obserwacja wizualna intensywności zielonej barwy liści na poletku VG).

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany jest konieczne, żeby obserwować określoną liczbę pojedynczych roślin, przypisujemy literę S (VS lub MS). Dane z pojedynczych roślin są zbierane dla odmiany do dalszych obliczeń, które ostatecznie określają odmianę (np. pomiar długości liści - MS, wizualna obserwacja pokroju pojedynczych roślin - VS).

Typ obserwacji

MG	pojedynczy pomiar grupy roślin lub części roślin
MS	miar pojedynczych roślin lub ich części
VG	jednorazowa obserwacja grupy roślin lub ich części
VS	obserwacja pojedynczych roślin lub ich części

Typ cechy

QL	cecha jakościowa
QN	cecha ilościowa
PQ	cecha pseudojakościowa
(+)	dotatkowe objaśnienie cechy w załączniku
(*)	cecha ważna dla harmonizacji opisów, określana zawsze i uwzględniana w opisie odmiany
G	cecha do grupowania odmian

2. Tabela cech

Tabela zawiera cechy stosowane w badaniu odrębności, wyrównania i trwałości odmian aronii oraz wykorzystywane do sporządzenia opisu odmiany.

TABELA CECH - ARONIA
TABLE OF CHARACTERISTICS OF CHOKEBERRY

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
1		Roślina: siła wzrostu <i>Plant: vigour</i>		
	VG	słaba <i>weak</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i>		5
		silna <i>strong</i>		7
2		Roślina: tworzenie odrostów <i>Plant: formation of suckers</i>		
	VG	słabe <i>weak</i>		3
	QN	średnie <i>medium</i>	Viking	5
		silne <i>strong</i>	Nero	7
3		Roślina: pokrój <i>Plant: habit</i>		
	VG	wzniesiony <i>upright</i>	Rubina	1
	QN	półwzniesiony <i>semi-upright</i>		2
		zwisający <i>drooping</i>	Viking	3
4		Roślina: grubość pędów <i>Plant: diameter of shoots</i>		
	VG	cienkie <i>thin</i>	Rubina	3
	QN	średnie <i>medium</i>	Nero	5
		grube <i>thick</i>		7
5		Pęd owocujący: rozgałęzienie <i>Fruiting shoot: ramification</i>		
	VG	słabe <i>weak</i>		3
	QN	średnie <i>medium</i>		5
		silne <i>strong</i>		7

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
6		Pęd jednoroczny: tworzenie przetchlinek <i>One-year-old shoot: formation of lenticels</i>		
	VG	słabe <i>weak</i>	Rubina	3
	QN	średnie <i>medium</i>	Viking	5
		silne <i>strong</i>		7
7		Kwiat: początek kwitnienia <i>Flower: beginning of flowering</i>		
	MG	wczesny <i>early</i>		3
	QN	średni <i>medium</i>		5
		późny <i>late</i>		7
8		Kwiat: średnica <i>Flower: diameter</i>		
	MS	mała <i>small</i>	Rubina	3
	QN	średnia <i>medium</i>	Nero	5
		duża <i>large</i>	Viking	7
9		Kwiat: zewnętrzne owłosienie płatków korony w fazie pąka <i>Flower: outer pubescence of petals at bud stage</i>		
	VG	brak lub bardzo słabe <i>absent or very weak</i>	Rubina	1
	QN	słabe <i>weak</i>	Viking	3
		średnie <i>medium</i>		5
		silne <i>strong</i>	Nero	7
10		Kwiat: barwa <i>Flower: colour</i>		
	VG	biała <i>white</i>	Rubina, Nero, Viking	1
	QL	różowa <i>pink</i>		2

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
11		Kwiat: ilość pojedynczych kwiatków w kwiatostanie <i>Flower: number of single flowers per inflorescence</i>		
	VG	mała <i>small</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i>	Nero	5
		duża <i>large</i>		7
12		Kwiat: dekoracyjność <i>Flower: decorativeness</i>		
	VG	mała <i>small</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i>		5
		duża <i>high</i>		7
13		Blaszka liściowa: zabarwienie antocyjanowe (podczas kwitnienia) <i>Leaf blade: anthocyanin coloration (at flowering)</i>		
	VG	brak <i>absent</i>		1
	QL	występuje <i>present</i>	Rubina, Nero, Viking	9
14		Blaszka liściowa: intensywność zabarwienia antocyjanowego <i>Leaf blade: intensity of anthocyanin coloration</i>		
	VG	brak lub bardzo słabe <i>absent or very weak</i>		1
	QN	słabe <i>weak</i>		3
		średnie <i>medium</i>		5
		silne <i>strong</i>		7
		bardzo silne <i>very strong</i>		9
15		Blaszka liściowa: barwa nerwu głównego na dolnej stronie <i>Leaf blade: colour of main vein on lower side</i>		
	VG	żółto zielona <i>yellow green</i>	Rubina, Nero	1
	QL	czerwonawa <i>reddish</i>	Viking	2

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
16		Blaszka liściowa: owłosienie na dolnej stronie u podstawy nerwu głównego i nerwów bocznych <i>Leaf blade: pubescence of lower side at base of main and lateral veins</i>		
	VG	brak lub bardzo słabe <i>absent or very weak</i>	Viking, Nero	1
	QN	słabe <i>weak</i>		3
		średnie <i>medium</i>		5
		silne <i>strong</i>		7
	bardzo silne <i>very strong</i>		9	
17		Blaszka liściowa: zabarwienie antocyjanowe przed dojrzałością owoców <i>Leaf blade: anthocyanin coloration before fruit maturity</i>		
	VG	brak <i>absent</i>		1
	QL	występuje <i>present</i>	Viking, Rubina	9
18		Blaszka liściowa: intensywność zabarwienia antocyjanowego przed dojrzałością owoców <i>Leaf blade: intensity of anthocyanin coloration before fruit maturity</i>		
	VG	brak lub bardzo słabe <i>absent or very weak</i>		1
	QN	słabe <i>weak</i>	Rubina	3
		średnie <i>medium</i>	Nero	5
		silne <i>strong</i>	Viking	7
	bardzo silne <i>very strong</i>		9	
19		Blaszka liściowa: liczba gruczołów olejowych na nerwie głównym <i>Leaf blade: number of oil glands on main vein</i>		
	VG	mała <i>small</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i>		5
duża <i>many</i>			7	

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
20		Blaszka liściowa: długość <i>Leaf blade: length</i>		
	MS	krótka <i>short</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i>		5
		długa <i>long</i>		7
21		Blaszka liściowa: szerokość <i>Leaf blade: width</i>		
	MS	wąska <i>narrow</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i>		5
		szeroka <i>broad</i>		7
22		Blaszka liściowa: stosunek długości do szerokości <i>Leaf blade: ratio length/width</i>		
	MS	mały <i>small</i>		3
	QN	średni <i>medium</i>		5
		duży <i>large</i>		7
23		Blaszka liściowa: barwa górnej strony <i>Leaf blade: colour of upper side</i>		
	VG	niebiesko zielony <i>blue green</i>	Rubina	1
	QN	żółto zielony <i>yellow green</i>	Viking	2
24		Ogonek liściowy: długość <i>Petiole: length</i>		
	MS	krótki <i>short</i>		3
	QN	średni <i>medium</i>		5
		długi <i>long</i>		7

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
25		Ogonek liściowy: wielkość przylistka <i>Petiole: size of stipule</i>		
	VG	mały <i>small</i>		3
	QN	średni <i>medium</i>		5
		duży <i>large</i>		7
26		Owoc: termin dojrzewania owoców <i>Fruit: time of fruit ripeness</i>		
	MG	wczesny <i>early</i>	Rubina	3
	QN	średni <i>medium</i>	Viking	5
		późny <i>late</i>	Nero	7
27		Owoc: omszenie <i>Fruit: pubescence</i>		
	VG	bardzo słabe <i>very weak</i>		1
	QN	słabe <i>weak</i>		3
		średnie <i>medium</i>		5
		silne <i>strong</i>	Viking	7
	bardzo silne <i>very strong</i>		9	
28		Szypułka: omszenie <i>Pedice: pubescence</i>		
	VG	bardzo słabe <i>very weak</i>		1
	QN	słabe <i>weak</i>		3
		średnie <i>medium</i>		5
		silne <i>strong</i>	Viking	7
	bardzo silne <i>very strong</i>		9	

Lp No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
29		Owoc: waga <i>Fruit: weight</i>		
	MG	mała <i>weak</i>		3
	QN	średnia <i>medium</i> duża <i>high</i>		7 5
30		Szypuła: omszenie <i>Peduncle: pubescence</i>		
	VG	słabe <i>weak</i>		3
	QN	średnie <i>medium</i> silne <i>strong</i>		5 7